

9298

Msc. 2
Divinâ favente Gratiâ

COLLEGII POLITICI.

DISPUTATIO P R I M A

Politice σκιαζεαΦίας exhibens
sub Præsidio

CHRISTOPHORI PREIBISII

Sprottâ, Silesij, Philosophiæ & U. J. Doctoris
ac Professoris publici,

proposita

Ad diem 2. Augusti,

In celeberrima Academia Lipsiensi

Michaele Höfero Neostadio-Va-
risco, Philosophiæ Baccalaureo & Alu-
mno Electorali.

L I P S I Æ,

Excudebat FRIDERICUS Lanckisch.

A N N O

M. DC. XVII.

*Magnifico, Reverendo, nec non Amplissimo
Viro,*

Dn. POLYCARPO LYSERO,
SS. Theologiae Doctori, Academiae p. t. Recto-
ri, Pastori Lipsiensium, nec non Professori
Publico fidelissimo.

Amplissimo, Consultissimoq; Viro,

Dn. MICHAELI VVIRTHIO, J. U.
Doctori, Canonico Martispurgensi, Facultatis
Juridicæ Assessori Professori, publico, nec non
Consistoriali meritissimo.

Clarissimo & Eximio Viro,

Dn. M. CONRADO BAVARO, Poëtices Pro-
fessori publico, nec non Collegii Principum
Majoris Collegiato.

NEC NON

Reverendo & Doctissimo Viro,

Dn. MATTHÆO LAUTENSCHLEGERO
Pastori in Pillingsdorff vigilantissimo.

*Præceptoribus, Mæcenatibus, & Paren-
tibus suis atatem colendis*

*Subens meritoq;
offeret*

Respondens.

Proæmium.

POLITICÆ

Dignitatem, & ejus tractandæ rationem exhibens.

Isciplinæ politicæ maximam dignitatem & præstantiam esse, vel eximia ejus appellatio indicat, dum cœximætovium dicitur: quòd ceteris disciplinis, facultatibus, & artibus omnibus imperat.

Uti enim Architecti est scire rationem operis efficiendi & singulis artificibus imperare, quid à quovis velit effectum: Ita Politica Reipublicæ vel societatis civilis rectè dirigendæ, & administrandæ ostendit rationem: Sed &, quid à quovis in societate civili vivente officij præstandum, accurate præscribit, quòd ita salus & felicitas Reip. quæ in singulorum consistit felicitate, omnibus modis procuretur.

Eandem commendat subiectum, circa quod versatur, videlicet Civitas, vel societas civilis: Quæ non privatum respicit commodum, sed publicum & omnium civium, quod cù τῷ εὖ έστι. τῷ καλῷ ξῆν unicè consistit.

Sed & finis Politicæ propositus eximiam eidem conciliat dignitatem.

Uti namque gubernatori cursus sciendus: medico sanitas: victori victoria: Sic moderatrici Reip. beata civium vita proposita est, ut opibus firma, copijs locuples, gloria ampla, ob virtutem honesta sit, Cicerone Latinorum Oratorum principe dictante.

Autorem verò hujus disciplinæ si attendimus, non potest A 2 4. à cause non

I.
1. Politicæ
tū dignitas,
à nomine.

2.

3.
2. à Subje-

4.

5.

5.

efficiente. non ille singularem huic disciplinæ impertire dignitatem.

7. Est ergo ille Deus, qui hominum animis inclinationem, ad civilis vitæ societatem inserit. Hinc illud πολυθεόντος: τὸν αὐτοῖς θεῶν τὴν Φύσει λόγων εἶναι πολιτικὸν, hominem naturā animal ad civilem conversationem aptum natum esse.

8. Insuper, si illam cum Philosophia Theoretica conferimus, ex collatione cum Theoretica ratione est;

Philosophia. Sit sane Theoreticæ Philosophiæ sua dignitas, & præstantia: At quæ ejus utilitas? unius vel paucis eà præditis prodeß tantum videtur.

9. Nil utilitatis in Rēpublicam ab illis nudis speculatoribus redundare potest: illam nec constituere, nec collapsam & saudam restituere & sanare valent.

10. Hinc Philosophus viros sapientes haud prudentes fuisse asseverat; quod rerum eodem divinarum & eximiarum haberent cognitionem: in rebus vero agendis, potissimum publicis, ut plurimum sunt hallucinati.

11. Hinc Pythagoræi olim vel internectioni dati, vel in exilium pulsi, quod Reip. non tam administratores, quam turbatores essent.

12. Abs hac si esset, societas civilis nulla, vel planè misera foret.

13. Sapientes namque sibi tantum vivunt, solitudine delectantur, quo speculationibus eomelius & rectius vacare possint: Ast qui Politicæ tenent rationem, iij in Republica vel constituenta, vel administranda, vel collapsâ reparanda, sunt unicè occupati.

14. Dicitur Politica ab Objecto videlicet τῷ πόλει, quam informandam & dirigendam sibi sumit.

15. Ut namque Oeconomicæ est domum vel familiam administrare; Sic Politicæ est civitatem vel societatem civilem regendi tradere normam & rationem.

Et

Et ne àusθidw̄s in Politicis disputationibus vagari vide-
amur, certa quædam capita primaria ejusdem sunt propo-
nenda.

Methodus namq; vel ordo faciliori nostræ cognitioni in-
serviens id postulat.

Practicam illam appellamus disciplinam: quod Theore-
ticas in nuda contemplatione consistentibus est contradistincta.
Unde non in Speculatione sed actionibus vel negotijs civili-
bus occupatur.

In genere πεδίοις quamvis operationem à ratione regu-
latam significat, qua ratione etiam effectricum disciplinarum
πεδίοις est.

Speciatim vero pro illa operatione accipitur, qua ad ho-
nestatem dirigitur: Sive est operatio facultatis distinctæ ab in-
tellectu: Secundariò etiam vitiorum propria.

Practicam diximus esse disciplinam. Ordine igitur a-
nalytico disponenda & tradenda.

Is namq; practicis, uti συγγενής theoreticis disciplinis tes-
competit.

Differentia inter utrumq; est: Quod vel Sola cognitio
spectatur vel præter cognitionem finis actione seu operatione ex-
primendus.

Si nuda sufficit cognitio, satis est habere cognitum Sub-
jectum, Principia & Affectiones: Sive affectiones per causas
de subiecto demonstrare posse.

Hinc primo subiectum præcognoscendum, inde à princi-
piorum cognitione ad affectiones progrediendum.

Si vero præter cognitionem operatio aliqua spectatur,
jam Finis omnium primaratio habenda.

Si namq; actionem dirigit: vel ut media ad finem con-
sequendum accommodata inquiramus nobis autor est.

Fine jam constituto, subiecti cognitio necessaria est: quo
sciatur, an ejusmodi sit, in quod finis possit introduci.

A 2

Tan-

27.

18.

19.

20.

21.

22.

analyticus;
cujus par-

23.

24.

25.

26.

27.

1. Finis.

28.

29.

30. Tandem mediorum apparatus omnino est necessarius: Il-
 31. media. la namq; finem in subjecto producunt.
 Haud aliter ac ipsa Medicina, cum qua Politica magnam
 31. habet cognitionem, eundem postulat ordinem,
 ut & medi-
 cina etia-
 sunt mem-
 bra 1. Finis.
 32. Ulti namq; Medicinæ finis propositus sanitas est: Sic Poli-
 2. Subjectū. ticæ felicitas publica.
 33. Ut medicinæ subjectum est corpus hominis, vel corpus a-
 nimalis vel si mavis, corpus vivens: sic politicæ subjectum est
 34. civitas vel multi undā viventes.
 Deniq; uti sanitas in corpore humano vel est conservanda,
 vel morbo profligato restauranda: Sic politicæ est Rempubli-
 35. can constitutam probè administrare, vel collapsam redintegra-
 3. medium. re, quò ita singulorum & omnium constet felicitas.
 Sed quis ignorat, medico primum omnium sanitatem, si
 præsens; quò medijs sibi familiaribus conservetur: Si abest,
 36. morbum diligenter esse cognoscendum, quò causā ejus remotā,
 corpus pristinæ, quo ad fieri potest, restituatur sanitati.
 Et hoc ordine Medicina à Galeno est conscripta. Sed &
 37. Politica ipsi civitati medicinam afferens eodem conscribenda.
 Summam itaq; totius Politicæ hac disputatione pro-
 posuit sumus.
 38. Consistit illa in tribus membris. 1. In finis, 2. in subjecti
 cognitione; & 3. in mediorum Inventione,

De Primo.

- Primam partem, eamq; maximè principalem constituit
 I. finis. Is namq; nisi primum probè fuerit constitutus, omnis actio
 1. Finis Po-
 litica non
 consistit.
 2. temeraria futura.
 Rectè namq; Seneca: Nemo, inquit, quamvis paratos har-
 beat colores, similitudinem reddet, nisi jam constet, quid velit
 pingere. Ideò peccamus, qui de partibus vite omnes delibera-
 mus; de totā nemo deliberat.

Scire

Scire debet, quid petat ille, qui sagittam vult mittere, &
tunc dirigere & moderari manutelum. Errant consilia nostra
quia non habent, quo dirigantur. Ignoranti, quem portū petat,
nullus suus ventus est.

Nim̄rum perinde est de medijs disputare sine presupposito
fine, atq; ventis vela dare ad nullum directa portum.

Sed & uti qui valetudinem curare intendit, eam prius co-
gnoscat oportet: Sic & qui vult Remp. recte instituere, eum o-
portet primum id considerare, in quo beatitas vera consistat.

Quād diu namq; ignoratur finis, tam diu nequit inquiri
via que ducat ad illum.

Variæ jam de fine hic sese offerunt opiniones: Quod ^{voluptatib.}
nonnulli in voluptatibus corporis collocant felicitatem.

Sed rejicitur isthac opinio: Quod voluptates homini sunt
communes cum brutis: In civili vero vita proprium hominis bo-
num spectatur: Hinc Voluptuarij non tam humanam, quam fe-
rinam videntur agere vitam.

Nec Voluptas animi hic venit intelligenda: cūm illa ve- 2. Voluptas
ræ felicitatis sit necessarium consequens, haud aliter ac umbra ^{tibus animis}
sequi solet corpus.

Nilla namq; honesta vel virtuosa actio existere potest, 9.
quam non maximè sincera comitetur voluptas.

Nec divitiae summi nomen boni merentur, quod non pro-
pter se (sed id summi boni proprium) verūm propter aliud, usum
puta quem prstant, expetūtur. Hinc & Gracis ² etiā dicūtur.

Sed & sapissimè tum per fas nefasq; acquiruntur, tum ho-
mines petulantes, flagitosos & injuriosinalios reddunt. Opes
tamen ad virtutem tum moralem, tum intellectualem requiri
dicas? Ita sane. Indiget namq; Vir sapiens illis ad corporis sub-
sustentationem, ne anima ante præfinitum diem suum deserere
domicilium cogatur.

Virtutem vero moralē in primis divitias efflagitare,
haudest quod quis dubitet! quod in primis ex liberalitatis &
magnificentia natura patet.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

2. Voluptas

3. divitiae.

10.

11.

12.

Ve-

13. Verum sciendum, divitias non tam causæ efficientis principalis, sed instrumentalis habere rationem, in primis respectu vitae practicæ.

14. Nec in honoribus sita est felicitas: Quod alienum sunt 4 in hono- bonum, ab opinione ejus, qui nos talibus dignos censet, depen- ribus. dens.

15. Sed & honores non propter se, sed Virtutis opinionem expe- tuntur: puta honores nobis decerni cupimus, quo virtutibus cen- seamur prædicti.

16. Nec in habitu Virtutis felicitas colocanda: Quod talis 5. in habitu in dormiente, ægroto inq. calamitatibus constituto esse potest, virtutis. quos tamen nemo facile dixerit felices.

17. Idearum verò contemplatio, in qua Plato ponebat felici- 6. In Idea-tatem, rectè rejicitur, quod vel non sunt, vel ad felicitatem con- rum con- sequendam, in primis moralem, non faciunt; vel si sunt, illarum templatio- nibus. cognitio felicitatis Theoreticæ est genitrix.

18. Philosophus felicitatem itaq. dixit esse ἡνέργειαν [Vu- sed actione χῆς λογικῆς κατ' ἀρετὴν αἵρεσην οὐ τελειοτάτην ἐνθίστω τελείω, ope- secundum virtutem, ubi felici- rationem animæ rationalis secundum virtutem optimam & per- tatis. fectissimam in vita perfecta.

19. Operatio est, quod uti aliarum rerum perfectio in opera- tione conspicitur, puta oculi, dum munere suo probè tūm genus. fungitur &c. Ita etiam animi perfectionem in ejus munere/fun- ctione consistere dicendum.

20. Et uti in ludis Olympicis olim coronabantur, non qui habitu corporis Athletico essent prædicti: licet autem gladiato- riā probè & exacte callerent: sed qui fortiter pugnando sese præclarè gesserant.

21. Ita felices dicendi, non qui habitum Virtutis sibi compa- rarunt: Sed qui ex virtute agunt, vel secundum Virtutem vi- vunt.

22. Animi est rationalis, quo à brutis differimus, isq. vel per- tūm obje- se vel natura uēdeξiv rationalis est: Illa animi pars intellectus; ctum. hac verò appetitus sensuum nuncupatur. Cau-

Causa est Virtus Optima & perfectissima, eaq; gemina; 23.
Sapientia & Justitia Universalis: Quarum illa Theoreticæ: tūm causa,
hæc Præctica felicitatis mater est. quæ geminæ

Non tamen h̄ic excluditur Deus Opt. Max. cum ille cau- 24.
sarum causa sit, & omnes res ab illo dependeant.

Ultima verba cū τῷ βίῳ τελεῖῳ, in vita perfecta duo com- 25.
prehendunt: i. τὴν αἰωνὸν perfectam ætatem, in qua viget ra- tūm tempo-
tio, constat judicium, & habitus virtutis maximè firmatur. ris circum-
stantia.

Illi⁹ perfectæ vite diuturnitatem; quæ uti una hirundi- 26.
ne adveniente vernam temporis constitutionem certo nobis pol-
liceri non possumus; Sic nec una dies vel exiguum tempus homi-
nem efficiet beatum.

Sed finis explicatio, inquies, Ethices propria est: non itaq; 27.
hic repetenda. Estq; finis
Politica cū
Ethica cō-
munis.

Est sanè ita: Verum ibidem explicatus fuit finis, quò cogni- 28.
tā ejus naturā in societate civili ad vivum exprimatur. licet illius

Una namq; & eadem est felicitas singulorum, quæ u- 29.
niversorum, sive Civitatis, quæ ē singulorum hominum tan- licet illius
quam partium felicitate coalescit, nisi quod hæc perfectionē & di- sit præstan-
vior est.

Partes namq; referuntur ad totum, & quò bonum est 30.
magis commune cum alijs, eo illud præstantius. Atq; hæc de fine
paucis repetere visum est, opera precium; Jam subjecti deline-
atio sequitur.

De Secundo.

De Subjecto hic agitur: Quod Politica ordine Ana- 1.
lytico tradenda, puta quæ ex numero disciplinarum Præctica-
rum vel Operatricium est, uti superius ostensum. Subjectus
necessariò
considerans

Est namq; illarum omnium primum officium, suum Sub- 2.
jectum explicare; Sic ultimo capite l.i. Eth. de anima tum per
se rationali, tum nātā μέγεξι rationali dicta egit. Eodem
fine in vestibulo Logices de prædicamentis egit, quod utrobi-
que materia vel Subjectum concinetur. B Sic

Sic si aurifaber nescit aurum capax esse ipsarum operacionum, quas ipse meditatur inducere, nunquam de ipsis operationibus consilium inire potest.

4. *Estq; illud in πόλις sive Civitas. Cui per Media inducitur quod est ci- felicitas, seu quae beata efficienda. Ac civitatem Politice esse Ob- bitas: cujus. jectum, nullum dubium: quod per totam disciplinam latissime diffunditur: Quod Respublica tanquam formae in eam introducenda: Quod cetera, quae hic tractantur, puta legum sanctio principum & magistratum creatio, civium felicitas non unum hominem, sed totam spectant multitudinem.*

5. *Qui a vero Civitas est totum aggregativum: ex multis
2. partes. familiis seu societatibus constans, ideo recte partium, e quibus compositum, explicatio praemittitur: quod alias totum ignorantis partibus ignorari necessum est.*

6. *Partes Civitates sunt vel simplices & primariae, vel
tum simpli- compositae & secundariae.
ces.*

7. *Simplicissimae societates sunt, conjugalis, paterna &
tum compo- herilis: compositae vero domus tres ante dictas societates sita. sub se comprehendens: vicus & pagus ex multis familij constas.*

8. *In civitatem jam Respublica, tanquam finis ejus inter-
2. ejus for- nus introducenda, quae mens & vita civitatis recte nūcupatur.
mā Resp. cuius*

9. *Qui namq; in Respublica vivit, is omnibus frui potest
bonis, quae ab homine expeti possunt.*

10. *Hinc secundum Philosophum: qui civilis societatis haud
11. amans est, is aut extremè malus est, aut communem humanam conditionem superat, & ad divinam naturam aliqua ex parte accedit; quo referri possunt sapientes qui rerum pulcherrimarum contemplationibus unicè vacant.*

12. *Reipublicæ tres explicantur Species: Regnum, Aristocratia, & Politia.
13. Species
tres.*

13. *Tyrannis namq; Oligarchia, & Democratia specierum
vitia sunt sive παρενθάσεις, uti à Philosopho indigentur.*

14. *Partes Reipublicæ duæ sunt: Una imperantium, altera
2. partes. parentium.
Respub-*

Respublica namqe per suęgz definitur, ubi tandem ad tuę uęgz 15.
penes quod summa est potestas, sive majestas, pervenitur.

Una impe-

Hic itaqe de summa potestate, juribus majestatis est agendu. rantium

Succedit Subditi, qui majestate comiter observare tenetur.

16.

Illi in triplici sunt differentia: aut peregrini, aut incolae,
aut veri subditi.

17.

18.

De peregrinis, qui olim hostes, quod plurimum periculi rentium
ab ipsis metuendum, vocabantur, & incolis queritur, an pror- pars, qui
sus repellendi, & si admittuntur, quid juris in Republica posside- tres, vel
re debeant.

altera pro-

Veri verò subditi in primis hoc pertinent, cum in illis Rei- 20.
publicae fundamentum requiescat.

peregrinis

Hinc quot illorum ordines sint: Uti à se invicem diffe- 21.
rant; quæ studia singulis proposita esse debeant, declarandum.

vel incolae

Apud Gallos olim in sacerdotes & equites distinguebantur.

vel veri sub-

Hodie in Imperio Romano in Clericos & Laicos sive 22.
seculares distribuuntur.

bodicis sunt

vel clericis.

Hic dispiciendum, an Clerici potestati humanæ jure exempti 23.
à Pontificibus, an ipse quoqe Pontifex summus summae potestati
sit subjectus.

Seculariū alij sunt Nobiles ut duces &c. alij plebeii, ut mer- 24.
catores, agricole, Opifices &c.

vel secula-

res.

Sed cum magnus civium est numerus, hinc in tribus, clas- 25.
ses, centurias, decurias, &c. distingvendi: Quo ita magna ci-
vitas inßar minima domus regatur, ne multitudo sine ordine
confusionem pariat.

Partes ita fuerunt Reipublicæ: Nam iij, quorum opera 26.
summa potestas vel summus Magistratus in Reipublicæ admini- pars impe-
stratione utitur, cognoscendi.

rans utitutu

Non enim princeps omnia obire potest officia, tū quod ad 27.
omnium officiorum administrationem non sufficit; tum quod à
nonnullis propter autoritatem retrahitur: Ne ex nimia familiaria-
ritate majestas vilescat, & contemptibilis reddatur.

B 2

Sed

28. Sed & in Aristocracia & Democratis tantò magis opus
tum vicarijs est vicarijs, quò minus plures, vel omnes ibi cives, penes quos est
qui.
29. summa potestas, non possunt simul munera Reipublicæ obire. Indiget itaq; summa potestas vicarijs, quorum opera Reip. officia
expediantur.
30. Officia illa sunt vel Ordinaria, quibus Respublica ut salva
Bele extra sit, carere non potest; vele extra ordinem instituuntur, prout è
ordin- Republica fuerit visum-
31. 32. Illa leges sunt definita: Hæc verò non: Hinc & tamen è lege vel
curationes appellantur, quod curatorio tantum nomine admi-
nistrantur.
32. Talis apud Romanos erat Dictator, qui summo Reipub-
licæ periculo imminentे designatus reperacta cogebatur se ab-
dicare imperio.
33. Huc pertinent item Legati, de quorum officio & privile-
giis agendum.
34. Quibus munus legè prescriptum, illi vel Consilio, vel au-
mti Senatus. xilio Rempublicam juvant.
35. Illos senatores, hos Magistratus appellamus.
36. Ac Senatu in primis indiget Respublica, quod hujus est,
providere, ne quid damni Respublica capiat.
37. Uti namq; navis in medio mari noctes diesq; custodibus
indiget; Ita quoq; civitas in mediis aliarum civitatum, velut
fluctibus, constituta, varijs insidiis obnoxia, in eo est statu, ut ne
capiatur, maximum sibi impendeat periculum. Idcirco & ex die
in noctem, & ex nocte in diem sibi succedere invicem custodes
oportet, ut perpetuae excubiae indesinenter serventur.
38. Sed & vulgus instar furientis sati est, ubi nisi senectus arte
regat consiliorum Remp. tanquam navem, facile naufragium
factura est.
39. Considerandum itaq;, quod Senatus officium, quæ ejus au-
toritas &c.
40. Et quia non sufficit, bonum in promptu esse consiliū; sed idē
& magi- etiā executioni mandandū: hinc magistratu opus est. Is

*Is tūm generalis sit, salutem Reipublicae unicè spectans, 41.
tām in Regno, quam Aristocratia & Politia.*

*Cautio tamen hic adhibenda, ne talis summam in sese stratus quā
transferat potestatem. 42.*

*Tum Specialis, cui certa quadam Reipublicæ negotia com- 43.
mittuntur expedienda. 43.*

*Hinc quidam Magistratus redditus publicos curet, ad 44.
quem ædificationes urbium, templorum &c. spectent, cui mu- lis, qui spe-
neri ædiles apud Romanos præfecti. 44.
lariū.*

*Ac ærarium omnino necessarium esse haud opus est pro- 45.
lix à probatione: Quod absq; illo Respublica, in primis bello in-
gruente consistere nequit.*

*Sit magistratus, qui Justitia obeat munera; quæ sunt du- 46.
plicia: tum ut bona publica rectè distribuantur: tum ut rerum ubiratio
privatarum commutatio recte instituatur. habenda
bonorum tū*

*Ad bona publica pertinent, tum præmia & honores, priuatorū,
tum pænae & scelerum animadversiones; quod tum scelerum 47.
odium subditorum animis inferendum ex supplicijs: Tum præ- tūm publi-
miorum & honorum collatione ad virtutis studium invitandi. corum.*

*Nil namq; est, quod ad virtutis studium tām incitare po- 48.
test, quam si illi præmia condigna fuerint statuta.*

*Justitiae præfectos sive judices dedimus: Verum omnia 49.
ab illis vitia corrigi nequeunt; vel quod leges de ijs non latæ, vel 3. mores, utq;
non supplicium aut pænas, sed ruborem tantum vel levem igno- sunt censore-
miniam merentur. res quorum erat.*

*Hinc Censorium officium dependet: quod in ipsis Sena- 50.
tores olim apud Romanos vim suam extendebat. 1. mores
corriger.*

*Illorum namq; erat, diligenter attendere, qualem quisq; 51.
tum publicè, tum privatim sese gereret.*

*Hinc nullum vitium tam erat exiguum, quod ipsis latere 2. cives di-
poterat. stingere.*

*Sed & distinctio civium pro differentia etatum, dignita- 53.
tum, conditionum & patrimoniorum adeospectabat.*

54. Atq; hactenus eos , per quos summa potestas Rem-
tum legibus publicam administrat, sive quos in partem quasi imperij asciscit
summa po- proposuimus: Verum & Legibus in Republica opus est: quo ci-
testas uti- tures vel Subditi sciant, quid ipsis faciendum, quid vè omittendū.
tur.

55. Tum & ipsos Vicarios leges concernunt: quod juxta illas
munera Reipublicæ suæ fidei commissa obire coguntur.

56. Verum de legibus in parte tertia dicendum: quod media
sunt, quibus tum subditi, tum potestatis summae vicarij obstrin-
guntur.

57. Sed & ipsa summa potestas, quamvis legibus soluta, secun-
dum leges tamen illam vivere conveniens est.

De Parte Tertia.

1. Subjecto, videlicet Civitate, nec non formâ ejus, Repub-
licâ, explicatâ; nunc videndum de Medijs, quorum operâ, felici-
tas obtineri & acquiri potest.

2. Media, que leges, quo- magistræ: legum necessitas patet; quod, quos virtutis amor &
rum vitijs non abigit, eos severitas disciplina cogat.

3. Nos vero non leges hujus vel illius Reipublicæ propone-
mus: Sed in genere Objecta tantum legum, sive qua ijs compre-
hendi debeant, proposituri sumus.

4. Objectum illud triplex est: Vel quatenus singulorum;
Vel quatenus societatum domesticarum; vel deniq; quatenus par-
tium Reipublicæ, imperantium videlicet & subditorum, specta-
tur officium.

5. Hinc quatenus singulorum habetur ratio: Pictatis stu-
diis sibi primum vendicat locum.

6. Alterum est Temperantiae: tertium liberalitatis & Ma-
gnificentiae. Quartum fortitudinis & Magnanimitatis: Quin-
tum Mansuetudinis, veracitatis, humanitatis & Urbanitatis:
Sextum deniq; Justitiae particularis studium.

7. Ex his namq; legum, quæ honestè vivendationem mon-
strant, materia depromitur.

Ita

Ita singuli in Republica viventes à legumlatore considerantur. Nam officium peculiare in domestica societate sibi videntur. 8.
dicat locum.

Hinc aliud officium Mariti & Uxor: Aliud Parentum & Liberorum: Aliud Dominorum & servorum, quae à legumlatore attendenda. 9.

Tandem quia Reipublicæ due sunt partes. Una Imperiantum, altera parentum sive subditorum, Utriq; sua munera imperante & parentes. 10.

Sed & non tantum personarum in Republica viventium ratio habenda: Verum etiam res, quæ vel publicæ vel privatæ, sive cuiusvis propriae, diligenter curandæ. 11.

Hinc legumlatores ne in alterutro peccetur, sumnam adhibent operam. 12.

At q̄ hæc ad Rempublicam bene constituendam faciunt: cujus conservandæ eadem sunt cause, sive media quæ affecte notanda. 13.

Si Respublica corrupta, vel ruinam minitatur: Ipsa corruptio primùm omnium cognoscenda. 14.

Sic namq; Medici morbum depellere nequeunt, nisi illum quam morprobè ante perspexerint. Cui n. remedium, & quale applicabūt? bus. 15.

Morbosa est Respublica, dum Vel degenerat in pejorem vel prosvsus interit. 16.

Verum qui in orbum colles, nisi causa ejus fuerit remota. illa namq; morbum fovet. 17.

Hinc Politico causæ corruptionum vel eversionum Respublicæ cognoscendæ. 18.

Causæ illæ sunt Vel remotæ, Vel propinquæ.

Ad illas fatum, astrorum inclinatio, Eclipses, cometæ, numeri Platonici &c. referuntur. 20.

Hæ vel sunt per Accidens, quarum Vis tanta non est, ut per se queant Respublicæ statum evertere; Veluti quod apri qua & cum caput Aetolos, & Arcadas contrasse armavit. 21.

Vel per se, quæ ad statū Reipubl. evertendū sufficiunt. Ha- 22.

cum per

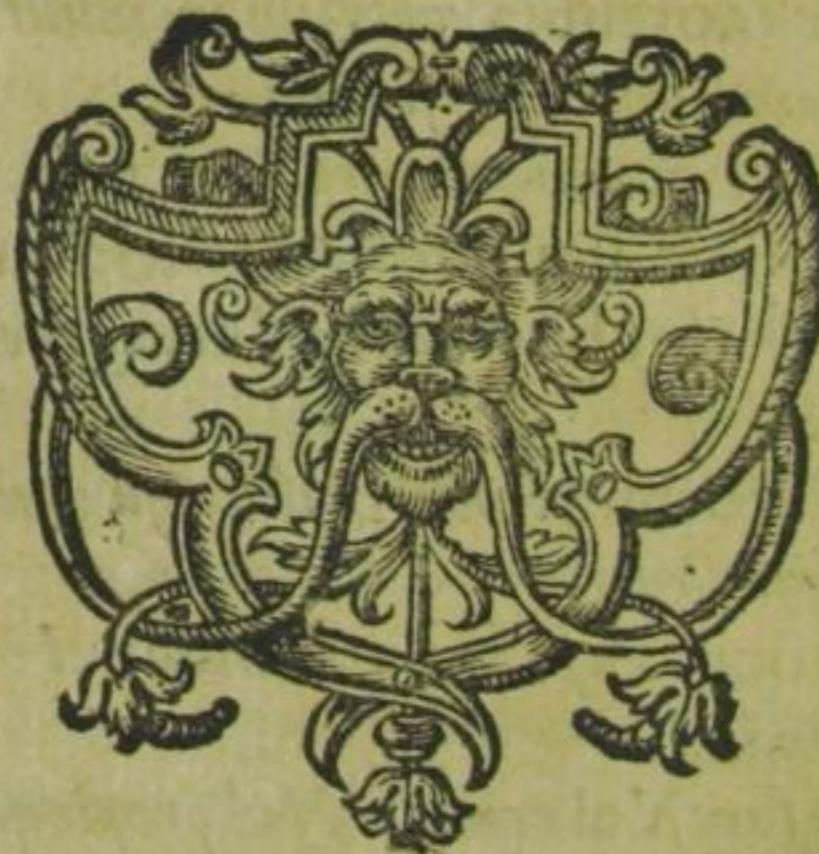
23. Harum aliquæ, à Vi dependent Interna, ubi de seditionibus & factionibus agendum; quæ Rebus publicis quam periculissimæ: Vel spectantur in Victerna, ubi de bello & Re Militari tractandum.

24. Dictarum perse causarum jam sunt aliæ cause: Uti sunt neglectus Religionis, cultus Idololatricus, cupiditas regnandi, invidia, tuxuria, libido &c.

25. Atq[ue] itatum Reipublicæ morbi, tum cause eorumdem sive corruptio- mem aber- perspectæ: Jam remedia inquirenda, quibus vitia cadentium Rerum publicarum curare, aut etiam præservare possumus. Hic primum Generalia, deinde Specialia à Philosopho propo- nuntur remedia.

26. Atq[ue] hac brevistotius Politicæ σκιαζαΦία esto.

πώς θεῶ μόνω δόξαι.

Philosoph
698

